

บทคัดย่อ

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ เสนอต่อ โครงการบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของ ความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์

การยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการ ในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน

โดย

นายกวนทร์ วิชาลัย

สิงหาคม 2545

ประธานกรรมการที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์วสันต์ ศิริพูล

ภาควิชา/คณะ: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และสหกรณ์การเกษตร คณะธุรกิจการเกษตร

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) รูปแบบและกระบวนการสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน (2) ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน และ (3) โอกาสที่จะเผยแพร่และขยายการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน

ในการศึกษาเรื่องนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขอบเขตการศึกษาในเขตพื้นที่ 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลคลองแก้ว ตำบลคลองใต้ ตำบลป่าป้อง ตำบลแม่แฟก ของจังหวัดเชียงใหม่ และ ตำบลศรีบัวบาน จังหวัดลำพูน ซึ่งแยกเป็นกลุ่มตัวอย่างคร่าวเรื่องที่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน จำนวน 360 ตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างคร่าวเรื่องที่ไม่เป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน จำนวน 240 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น 600 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามพร้อมการสัมภาษณ์ ซึ่งข้อมูลที่ได้มานั้นนำมาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการหาค่าต่างๆ เช่น ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนของประชาชนในเขตพื้นที่ดำเนินการ โดยใช้แบบจำลอง Logit Model ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน มี 3 รูปแบบ คือ (1) รูปแบบของกลุ่มเครดิตยูเนี่ยน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มเครดิตยูเนี่ยนประเภทกลุ่มสะสม และกลุ่มเครดิตยูเนี่ยนประเภทกลุ่มสมทบ (2) รูปแบบของการจดทะเบียนเป็นสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน และ (3) รูปแบบของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนที่ให้บริการในลักษณะธนาคาร ส่วนปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนของประชาชนในเขตพื้นที่

ดำเนินการในจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนได้แก่ (1) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (2) การเป็นสมาชิกกลุ่มอื่น (3) การเข้าร่วมประชุมเตรียมการก่อตั้งกลุ่มเครดิตยูเนี่ยน (4) การทราบหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน (5) การทราบว่าชุมชนสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนแห่งประเทศไทย จำกัด คือหน่วยงานที่รับผิดชอบและติดตามคุณภาพการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน (6) การทราบว่าสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนเป็นสถาบันการเงินของชุมชน และเป็นนิติบุคคลที่ดำเนินการอย่างถูกต้องตามกฎหมาย (7) การเลือกใช้บริการกู้ยืมเงินจากสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน และ (8) การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนด้วยความสมัครใจ ส่วนโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนี่ยนให้ครบถ้วนที่สุดเห็นได้ว่าจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนทั้งหมด 71 แห่ง ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนของหมู่บ้านทั้งหมดแล้วพบว่า ในจังหวัดเชียงใหม่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนเพียงร้อยละ 3.77 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ ซึ่งถือได้ว่ามีการดำเนินงานอยู่น้อยมาก ดังนั้นโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนี่ยนให้ครบถ้วนยังมีมากถึงร้อยละ 96.23 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ โดยเฉพาะยังมีอีกหลายอำเภอที่ไม่มีการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนเลย ขณะนี้จึงเป็นโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานเข้าสู่พื้นที่ดังกล่าว และในจังหวัดลำพูนมีสัดส่วนของหมู่บ้านที่มีกลุ่มและสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนเพียงร้อยละ 1.28 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่ และโอกาสที่จะขยายการดำเนินงานของเครดิตยูเนี่ยนให้ครบถ้วนทุกพื้นที่ยังมีอีกมากถึงร้อยละ 98.72 ของหมู่บ้านทั้งหมดในพื้นที่

ข้อเสนอแนะ สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนควรจะต้องให้ความเอาใจใส่ต่อสมาชิกให้มากขึ้น โดยเฉพาะคณะกรรมการจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มที่เพื่อประโยชน์ของสมาชิก ซึ่งจะนำไปสู่ความไว้วางใจและทำให้เกิดการยอมรับของประชาชน หากสหกรณ์ได้ประสบปัญหาการขาดความเชื่อมั่นจากสมาชิก สหกรณ์นั้นควรที่จะได้มีการปรับปรุงบทบาทและการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ โดยให้คำนึงประโยชน์ของสมาชิกเป็นหลัก นอกจากนี้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรจะร่วมมือกันเพื่อช่วยส่งเสริมและเผยแพร่สหกรณ์เครดิตยูเนี่ยน เพื่อให้ชาวบ้านได้เข้าใจในหลักการดำเนินงานของสหกรณ์เครดิตยูเนี่ยนอย่างแท้จริง สามารถสร้างสถาบันการเงินที่เป็นของคนในชุมชน และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนให้มีความเข้มแข็งต่อไป

ABSTRACT

Abstract of thesis submitted to the Graduate School Project of Maejo University in partial fulfillment of the requirements for the degree of Master of Science in Cooperative Economics

**ACCEPTANCE OF THE CREDIT UNION COOPERATIVE OF PEOPLE
IN THE ON-GOING COOPERATIVE OPERATING AREAS
IN CHIANG MAI AND LAMPHUN PROVINCES**

By

GAWIN VICHARAI

AUGUST 2002

Chairman: Assist. Prof. Vasant Siripool

Department/ Faculty: Department of Agricultural Economics and Cooperatives, Faculty of Agricultural Business

The objectives of this study are (1) to study the pattern and process of Credit Union Cooperative, (2) to study the factors affecting the acceptance of the Credit Union Cooperative of people in the on-going cooperative operating areas in Chiang Mai and Lamphun provinces, and (3) to study the chance to promote and expand the operation of Credit Union Cooperative.

This study was conducted by collecting data in 5 districts in Chiang Mai, i.e., Don-Kaew, On-tai, Pa-pong, and Mae-fag districts and Sribuaban district in Lamphun province. The data were collected by using questionnaires to interview members of 600 households. They were divided into two groups, i.e., the 360 household members of Credit Union and 240 household of non-members. Then, the data were analysed in percentage and arithmetic means. The analysis of the relationship of factors affecting the acceptance of Credit Union in the area was analysed by using logit model.

The results of this study showed that there are 3 patterns of Credit Union Cooperative : (1) the pattern of Credit Union Group can be divided into 2 groups -- Credit Union Saving Group and Credit Union Special Group, (2) the registration pattern of Credit Union Cooperative ,and (3) the pattern of Credit Union Cooperative operated as a bank. The factors

affecting the acceptance of the Credit Union Cooperative of people in the on-going cooperative operating areas in Chiang Mai and Lamphun provinces are (1) the number of members in each household (2) membership in other groups, (3) group meeting in establishing Credit Union (4) knowledge of the operation concepts of Credit Union Cooperative, (5) knowledge of Credit Union Group of Thailand responsible for administration and Cooperation with local Credit Union, (6) knowing that Credit Union is a legalized financial institute, (7)the choices of using loan services which provided by Credit Union, and (8)becoming membership of Credit Union wholeheartedly.

It was also found that Chiang Mai has only 71 branches of Credit Unions covering only 3.77% of villages in comparison to 96.23% of villages that has no Credit Union service. But there still exists a good opportunity to increase more branches in the area. The same situation occurred in Lamphun that was only 1.28% of villages covered by Credit Union service. Thus, the large area of non-service is 98.72% of all villages. This leads to the suggestion that the Credit Union cooperative should expand more into the non-serviced areas. The board of Credit Union committee should work harder for the betterment of membership advantages. The highly respectable committee will lead to a better membership acceptance. On the other hand, the unrespectable boards will cause more problems. The cooperation should emphasize on developing stronger structures to improve their ability to work better.

Last but not least , every concerned groups in the community should get together. The better understanding leads to the success of the Credit Union's policy.